Kız ve Nehir Kuşları

Aysel Banu YAVUZAL

Kız ve Nehir Kuşları

Aysel Banu YAVUZAL

Maya sarı yağmur çizmelerini giydi ve sırıttı. Bugün nehir günüydü. Nehir gününü haftanın bütün günlerinden daha çok severdi. Yeşil doğa kulübü yeleğinde, yürürken kıpırdayan bir yaprak rozeti vardı. Kırmızı sırt çantasını, dürbününü ve küçük defterini kaptı. Nehir onu bekliyordu.

Nehir, kasabanın kenarı boyunca uzanıyordu; geniş, yavaş ve parıltılıydı. Maya her kıvrımı, her taşı bilirdi. Ördeklerin nerede uyuklamayı sevdiğini, uzun gri kuşların nerede heykel gibi hareketsiz durduğunu bilirdi. Her sabah buraya izlemek ve saymak için gelirdi. Her sabah nehrin ona gösterecek yeni bir şeyi olurdu.

Bay Okafor eski ahşap köprünün yanında, mavi kulüp tişörtüyle bekliyordu. Bez çantası saha rehberleriyle doluydu ve yuvarlak gözlükleri güneş ışığını yakalıyordu. "Hazır mısın, nehir gözcüsü?" diye sordu. Maya o kadar hızlı başını salladı ki kıvırcık saçları zıpladı. Doğa kulübünün bugün büyük bir haberi vardı ve Maya duymak için sabırsızlanıyordu.

"Bir nehir kenarı yaban hayatı rehberi yapmak istiyoruz," dedi Bay Okafor. "Kasabadaki herkes için bir kitap. Kuşların nerede yaşadığı, ne yediği, onları nasıl nazikçe izleyeceğimiz." Çocuklar şaşkınlıkla bağırdı ve alkışladı. Maya defterini göğsüne bastırdı. Nehir kenarındaki kuşlar hakkında zaten çok şey biliyordu. Şimdi bunu herkesle paylaşabilirdi.

Maya ördeklerle başladı. Sazlıkların yanındaki durgun suda kürek çekiyor, başlarını sallayıp yumuşakça vaklıyorlardı. "Ördekler suyun yavaş aktığı yerlerde yaşar," diye yazdı defterine. "Su bitkileri ve küçük tohumlar yerler." İki yavru ördek annelerinin yanından hızla geçti, minik kanatlarını çırparak. Maya kıkırdadı ve köşeye küçük bir ördek çizdi.

Sonra balıkçılı buldu. Uzun sarı bacaklarıyla sığ suda duruyordu; gri ve beyaz tüyleri ipek gibi pürüzsüzdü. Hiç kıpırdamadı. Maya nefesini tuttu. Sonra göz açıp kapayıncaya kadar, keskin sarı gagası aşağı eğildi ve gümüş bir balık yakaladı. "Balıkçıllar temiz, sığ sularda avlanır," diye fısıldadı ve yazdı.

Sonra mavi bir parıltı geldi. Maya'nın en sevdiği kuş nehrin üzerinde alçaktan süzüldü. Yalıçapkını küçüktü ama tüyleri parlak turuncu ve elektrik mavisiydi. Alçak bir dala tünedi, minik kara gözleriyle suyu izledi. Şıp! Daldı ve bir balıkla yüzeye çıktı. "Yalıçapkınlarının balıklarını görmek için berrak suya ihtiyacı var," diye yazdı Maya.

Kulüp saatinde Maya notlarını paylaştı. "Her kuşun temiz suya ihtiyacı var," dedi gruba. "Ördekler, balıkçıllar, yalıçapkınları, hepsi." Bay Okafor yavaşça başını salladı. "Rehberimizin en önemli kısmı bu," dedi. "Sağlıklı su, sağlıklı kuşlar demektir." Çocuklar nehri korumayla ilgili bir sayfa eklemeye karar verdi.

Ama ertesi sabah bir şeyler ters görünüyordu. Kıvrımın yakınında su bulutlu ve kahverengiydi. Sazlıkların yanından plastik bir poşet süzülüp geçti. Maya kaşlarını çattı ve çizmelerini giydi. Ördekler bulanık bölgeden uzaklaştı. Balıkçıl daha aşağıda durmuş, izliyordu. "Kuşlar bundan hoşlanmıyor," dedi Maya usulca.

Köprünün yanında Bay Okafor'u buldu ve defterini gösterdi. "Bak," dedi. "Buranın suyu kirli. Kuşlar uzaklaştı." Bay Okafor diz çöküp bulutlu suyu inceledi. "Önemli bir şey fark ettin," dedi. "Temiz su, bütün bu kuşların sağlıklı ve mutlu kalmasına yardımcı olur. Su kirlendiğinde onlar zarar görür."

Maya'nın bir fikri vardı. "Bunu rehbere koyalım!" dedi. "Nehrin nasıl temiz tutulacağını gösteren bir sayfa." Bay Okafor gülümsedi. "Harika," dedi. "Bir de yaban hayatı rehberi bölümü ekleyelim ki insanlar neye bakacaklarını bilsin." Kulüp işe koyuldu. Kuşların resimlerini çizdiler ve suyu korumak için basit kurallar yazdılar.

Cumartesi günü doğa kulübü, ellerinde torbalar ve eldivenlerle nehrin yanında durdu. Başka aileler de yardıma geldi. Kıyı boyunca çöpleri topladılar ve sazlıkları temizlediler. Maya'nın küçük kardeşi bir şişe buldu ve onu bir hazine gibi yukarı kaldırdı. "Bir tane buldum!" diye bağırdı. Herkes güldü ve birlikte çalışmaya devam etti.

Yavaş yavaş nehir yeniden parıldamaya başladı. Ördekler sazlıkların yanındaki durgun suya geri döndü. Balıkçıl sığ yerine geri geldi, hareketsiz ve tetikte. Ve öğlen vakti yalıçapkını bir mücevher gibi parlayarak nehrin üzerinden geçti. Maya sevinçle bağırdı. "Geri geldiler!" diye haykırdı. "Su temiz olduğu için geri geldiler!"

Rehber sonunda bitti. Maya, çizimler ve bilgilerle dolu ilk kopyayı yukarı kaldırdı. Her kuşun nerede yaşadığını ve ne yediğini anlatan bir sayfa vardı. Temiz suyla ilgili bir sayfa da vardı. "Bu rehber, insanlara nehri ve yaban hayatını korumayı öğretiyor," dedi Bay Okafor gururla. Çocuklar alkışladı ve sevinçle bağırdı.

Artık daha çok aile kuşları izlemek için nehre geliyor. Rehberi yanlarında taşıyor ve Maya'nın notlarını takip ediyorlar. Balıkçılı işaret edip yalıçapkınına hayranlıkla bakıyorlar. Ve suyu temiz tutmayı hatırlıyorlar. Maya eski ahşap köprüde defteri ve dürbünüyle oturuyor. Nehir parlıyor, kuşlar ötüyor ve o gülümsüyor.

Maya nehir kenarında büyük bir şey öğrendi. İnsanlar suyu koruduğunda kuşlar geri gelir. Kuşlar geri geldiğinde bütün nehir mutlu olur. Defterine son bir satır yazıyor: "Temiz su herkese yardımcı olur, kuşlara da insanlara da." Sonra kalemini bırakıyor ve küçük mavi bir yıldız gibi parlayarak geçen yalıçapkınını izliyor.